

SECȚIA ȘTIINȚE MEDICALE

Bd. Ștefan cel Mare, 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/fax.: (373 22) 27-07-57
E-mail: sectiamed@asm.md

SECTION OF MEDICAL SCIENCES

1 Stefan cel Mare Ave.
MD-2001, Kishinev, Republic of Moldova
Tel/fax.: (373 22) 27-07-57
E-mail: sectiamed@asm.md

SECȚIA ȘTIINȚE MEDICALE
A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

ADUNAREA ANUALĂ

HOTĂRÎRE Nr. 8H

26 ianuarie 2016

mun. Chișinău

**Cu privire la rezultatele activității științifice,
inovaționale, manageriale și financiare a
IP USMF „Nicolae Testemițanu” în anul 2015**

Adunarea Anuală a Secției Științe Medicale a AȘM, în urma examinării raportului prezentat de prof. univ. Gh. Rojnoveanu, prorector pentru activitatea științifică a IP USMF „Nicolae Testemițanu”, privind activitatea științifică, inovațională, managerială și financiară a laboratoarelor și centrelor științifice în anul 2015 și a concluziei Comisiei de evaluare, create conform Hotărârii Secției de Științe Medicale a AȘM nr. 07 din 18.11.15, în componența: acad. Gh. Țîbîrnă - președintele comisiei; membrii comisiei: dr. L. Chișlaru, secretar științific al Secției de Științe Medicale, prof. univ. Gh. Rojnoveanu, prorector pentru activitate științifică, dr. D. Nisteanu, secretar științific și P. Becciev, contabil-șef al IP USMF „Nicolae Testemițanu”, constată că în anul de referință în cadrul direcției strategice 16.04/18.04 „Sănătate și biomedicină” au fost efectuate cercetări științifice la 31 de proiecte, inclusiv: 19 proiecte instituționale de cercetări științifice fundamentale (8) și aplicate (11), 7 proiecte din cadrul Programelor de stat, 3 proiecte independente pentru tineri cercetători, 2 proiecte internaționale bilaterale, cu o finanțare din bugetul de stat în volum de 12640,4 mii lei, inclusiv pentru cercetări fundamentale 3656,9 mii lei. Din surse bugetare, alocate pentru știință, s-a procurat utilaj științific, informațional și reactive în sumă de 190,9 mii lei. Cota finanțării fără salarii în anul 2015 a constituit 2,0%.

Potențialul uman încadrat în efectuarea cercetărilor constituie 203 unități de cercetători științifici, inclusiv 34 de dr. hab. și 69 de dr. în științe.

Toate lucrările planificate au fost îndeplinite în volumul preconizat, în termenii stabiliți și la nivelul satisfăcător, ceea ce se confirmă prin următoarele rezultate.

Au fost stabiliți parametri optimi ai factorilor ce determina creșterea speciilor de *Agrimonia eupatoria*, *Cichorium intybus*, *Cynara scolymus*, *Centaurea cyanus*, *Hypericum perforatum*, *Epilobium parviflorum*, *Rubus fruticosus* ș.a. Au fost elaborate recomandări pentru cultivare și termenii de recoltare. Au fost efectuate analize fitochimice a diferitor specii de plante medicinale. S-a demonstrat o eficacitate înaltă a extractelor din *C. cyanus*. Au fost elaborate metode noi de analiză și standardizare, propuse forme farmaceutice optime în sensul biodisponibilității, demonstrate proprietățile farmacologice, apreciate efectele clinice și gradul de inofensivitate ale acestor preparate.

A continuat elucidarea mecanismelor moleculare ale acțiunii compușilor bioactivi autohtoni și argumentarea folosirii lor în chemoprevenția și tratamentul tumorilor în experiențe *in vitro*.

Au fost evaluați factorii cauzali etiopatogenici de risc și determinate metodele de diagnostic a patologiilor chirurgicale ale tractului digestiv, maladiilor chirurgicale endocrine, elaborate

recomandări privind oportunitatea utilizării metodelor diagnostice în raport cu sensibilitatea denotată și recomandări cu referință la limitele de variație a valorilor diagnostice ale testelor biochimice, de secreție, funcționale, imagistice și miniinvazive endoscopice.

A fost analizat un complex de metode clinico-paraclinice care reflectă concomitent starea funcțională a ficatului și a statutului hormonal hipofizar-gonadic. Interrelațiile și influența lor reciprocă sugerează implicarea mecanismelor hormonale în patogenia bolilor cronice difuze ale ficatului.

Au fost elaborate procedurile operaționale standard: colectarea sângelui; procesarea materialului; extragerea ADN-ului din material biologic; stocarea materialului în biobănci. La 450 de pacienți au fost evaluați cca 100 de parametri, efectuată analiza biochimică la 400 de probe biologice pentru HDL, LDL, colesterol total, trigliceride, creatinină, glucoză. A fost extras ADN-ul din 300 de probe de concentrat celular. Au fost evidențiate particularitățile patologiei cronice la vârstnici, complicațiile acestora în evaluare și tratament care pot apărea în cazul coexistenței dereglărilor cognitive și afective.

Au fost specificate și analizate interacțiunile dintre hemodinamica sistemică, regională și dereglările limfocirculației la pacienții cu ciroză hepatică decompensată, complicată cu ascită refractară, peritonită spontană bacteriană, sindrom hepato-renal, hemoragii digestive superioare, CID-sindrom și coleastă intrahepatică. Au fost analizate principalele dificultăți și erori în conduita pacienților cu ciroză hepatică decompensată agravată cu patologii concomitente, comise în procesul de tratament, propuse soluții de management optimal pentru stările date, elaborate metode noi de tratament chirurgical miniinvaziv, care au fost brevetate și implementate în clinică. S-a realizat analiza manifestărilor clinice și aprecierea metodelor de diagnostic a leziunilor mucinoase ale apendicelui. S-au determinat manifestările clinice, complicațiile evolutive și metodele de diagnostic a tumorilor intestinului subțire. A fost apreciată și evaluată severitatea leziunilor pacienților cu traumatism pelvio-abdominal. Au fost analizate rezultatele testelor de laborator în colecistite acute calculoase în vederea determinării gradului severității complicațiilor, în special colangita. S-a efectuat studiul structurii nozologice și morbiditatea reală prin infecții septico-purulente postchirurgicale.

Au fost scoase în evidență particularitățile epidemiologice și clinico-evolutive ale malformațiilor congenitale bronhopulmonare la copii cu estimarea particularităților morfologice și morfopatologice în funcție de sensibilitatea metodelor imagistice.

Pentru prima dată în Republica Moldova a fost studiată incidența reală, particularitățile epidemiologice și etiologice ale infecțiilor nosocomiale produse de *Acinetobacter*. Rezultatele vor servi drept bază în optimizarea supravegherii epidemiologice și a controlului infecțiilor nosocomiale. Au fost depistate 5 substanțe noi, cu activitate antibacteriană pronunțată. Au fost elaborate 3 forme farmaceutice noi de preparate antibacteriene.

În premieră în țară, au fost obținute matrici decelularizate ale ficatului, au fost izolate, stocate și procesate condrocite. Acestea au fost utilizate la refacerea modelelor de defecte cartilajinoase. A fost elaborat un set de protocoale privind perfecționarea tehnologiei de alocare a celulelor mezenchimale alogene, identificarea din cultura celulelor alogene a fibroblaste și aprecierea indicării către aplicare celulelor auto- și alogene pentru transplantarea lor pe suprafața plăgilor.

Au fost evaluate comparativ datele privind consumul de substanțe psihoactive în lume, Europa și Republica Moldova.

A fost determinat că etiologia toxico-dismetabolică a constituit cauza principală (42.27%) a *Status Epilepticus*, ce este o urgență majoră, potențial letală care necesită recunoașterea promptă în conformitate cu sistemele de diagnosticare și utilizarea de protocoale de tratament adaptate în unitatea de terapie intensivă neurologică, pentru a preveni complicațiile neurologice grave. S-a determinat că monitorizarea video EEG de durată este o metodă selectivă de evaluare a funcției creierului pentru determinarea schimbărilor neuronale și expresia lor în polimorfismului clinic al crizelor epileptice. Monitorizarea video EEG de durată permite înregistrarea fenomenului paroxistic cu o mai mare probabilitate în comparație cu evaluarea prin video EEG standard și are o mare valoare de diagnostic. Au fost efectuate peste 4000 investigații EEG la mai mult de 1400 pacienți cu epilepsie.

A fost analizat și determinat că în apariția AVC-ului repetat sunt implicați numeroși factori de risc, ponderea și gradul de expresivitate a factorilor de risc pentru diferite comunități geoeconomice este diferit. A fost implementată și elaborată „Fișa de evaluare a factorilor de risc pentru AVC”, necesară pentru cunoașterea certă a expresiei și ponderii fiecărui factor de risc pentru AVC în populația Republicii Moldova, corelația și rolul lor în apariția AVC.

A fost stabilit rolul bioeticii de proporții globale în implementarea strategiei noosferice de dezvoltare a omenirii, care, în opinia cercetătorilor noștri, este întru totul determinată de bioetica socială, examinată în plan inofensiv în cadrul expertizei umanitare (problema riscului și responsabilității). S-a examinat rolul bioeticii în sistemul cunoștințelor științifice contemporane, principiilor morale ale bioeticii în raport cu cele metodologice în sănătatea publică. S-a examinat problema constituirii și devenirii bioeticii politice prin prisma bioeticii sociale, s-au stabilit funcțiile, principiile și obiectivele acesteia, mai ales în sistemul ocrotirii sănătății.

S-a propus o metodă microchirurgicală în tratamentul glaucomului cu implantarea șuntului cu supapă ce va permite îmbunătățirea rezultatelor tratamentului și reabilitarea acestor bolnavi, ceea ce va scădea numărul cazurilor de orbire și invaliditate, favorizând astfel bunăstarea și îmbătrânirea în condiții bune de sănătate.

S-a stabilit variabilitatea anatomică a arterelor coronariene în aspect coronarografic vs. cel morfologic, ce a permis formularea unei imagini anatomice privind incidența variantelor de ramificare a coronarelor principale, tipurilor de vascularizare a cordului. A fost apreciat raportul dintre localizările aterosclerotice frecvente și tipul, gradul de ramificare a arterelor coronariene și determinată corelația morfologică vs cea angiografică a variantelor de ateroscleroză coronariană.

S-a demonstrat eficacitatea a două linii de preparate medicamentoase în tratamentul rinitei cronice hipertrofice – vasoconstrictoare și glucocorticosteroizi locali. Ambele reduc gradul modificărilor morfologice locale, însă efectul acestora este relativ de scurtă durată, la care ulterior se poate dezvolta toleranță.

A fost apreciat faptul că disfuncțiile psiho-sexuale la adolescente (DPSA) influențează apariția unor schimbări, contribuind la manifestarea patologiei ginecologice la adolescente (PGA). A fost determinat un șir de nosologii ale PGA, veriga etio-patogenetică a cărora este explicată prin schimbări ale funcției menstruale și fertile, cu influență asupra calității vieții. Astfel, a fost apreciat că PGA este influențată nemijlocit de gradul DPSA. În definitivarea diagnosticului PGA și interrelației acesteia cu DPSA, a fost stabilit tipul de dezvoltare, efectuat tratamentul PGA, în funcție de factorul etio-patogenetic. În baza anchetei de studiu completată prin interviu, examinare și testare a pacientei, a fost determinată corespunderea dezvoltării pubertare cu cea psiho-sexuală, precum și tipurile de dezvoltare psiho-sexuală a adolescentelor cercetate. Cercetarea efectuată a permis aprecierea categoriilor simptomatologice din cadrul PGA cu care se adresează preponderent ginecopatele adolescente, în funcție de gradul de dezvoltare psiho-sexuală. Printre nosologiile frecvent întâlnite au fost atestate: infecții, procese inflamatorii, tulburări menstruale și funcționale, alterarea stării generale, ca și consecință a asocierii a 2-3 maladii somatice.

Pe parcursul anului de referință au fost publicate 2175 de lucrări științifice, inclusiv 26 monografii și capitole în monografii, 10 manuale, 26 ghiduri practice și compendii, 77 elaborări metodice, 851 articole, dintre care cu FI –26, 182 – în alte reviste internaționale, 561 – în reviste naționale recenzate, 48 articole – în culegeri internaționale, 128 în alte reviste internaționale și 643 – în cele naționale. Au fost publicate 1157 teze ale comunicărilor științifice, inclusiv 637 în ediții internaționale și 520 în ediții naționale.

În perioada de referință colaboratorii sectorului științific au elaborat și au implementat în practica medicală 17 documente de politici și acte normative, 13 elaborări metodice; 31 procedee noi, inclusiv 8 metode de diagnostic, 23 – de tratament, dispozitive – 2.

Au fost susținute 16 de teze de doctor și 3 de teze de doctor habilitat.

Au fost organizate 84 foruri științifico-practice. Pe parcursul anului 2015 colaboratorii proiectelor de cercetare au participat la 69 foruri internaționale și 107 naționale, la 7 expoziții internaționale și 4 naționale, au obținut 77 de medalii, inclusiv: 41 de aur, 15 de argint, 4 de bronz și 17 diplome și trofee speciale. Au fost obținute 30 de brevete de invenții, inclusiv în colaborare cu alte instituții de cercetare și 80 certificate de inovații.

ADUNAREA ANUALĂ A SECȚIEI ȘTIINȚE MEDICALE A AȘM

HOTĂRĂȘTE:

1. Se consideră că indicatorii de activitate științifică, inovațională, managerială și financiară a laboratoarelor și centrelor științifice ale USMF „Nicolae Testemițanu” în anul 2015 au fost îndepliniți la nivel bun. Contribuția financiară, planificată pentru cercetare în 2015, a fost îndeplinită integral și în termenii stabiliți.
2. Se aprobă raportul privind activitatea științifică, inovațională, managerială și financiară a laboratoarelor și centrelor științifice a USMF „Nicolae Testemițanu” în anul 2015.
3. Se consideră necesar:
 - a) continuarea și dezvoltarea cercetărilor, conform direcțiilor științifice menționate, având drept scop ameliorarea stării de sănătate a populației și reducerea cheltuielilor pentru diagnostic și tratament;
 - b) continuarea încadrării active a personalului în proiecte științifice naționale și internaționale, în special Orizont 2020;
 - c) racordarea temelor de cercetare în doctorat la tematica Programelor de Stat și a proiectelor instituționale, asigurarea îmbinării strânse a cercetărilor clinice cu cele fundamentale și orientarea acestora spre problemele de interes național;
 - d) consolidarea bazei tehnice și metodologice de cercetare biomedicală prin asigurarea calității procesului de cercetare prin audit intern, conform criteriilor de Bună Practică și fortificarea sistemului de asigurare și control al calității prin implementarea Manualului Calității;
 - e) evidența obligatorie a proiectelor de cercetare (înaintate, acceptate și finalizate), precum și raportarea rezultatelor obținute prin responsabilizarea directorilor de proiecte de cercetare și a responsabililor pentru știință din subdiviziuni;
 - f) ameliorarea calității prezentării rezultatelor cercetărilor prin publicarea articolelor științifice în reviste internaționale cu ISI IF, precum și majorarea numărului de articole înaintate pentru publicare în *Revista de Științe ale Sănătății din Moldova* de către cercetătorii Universității;
 - g) completarea locurilor la ciclul III de studii universitare (doctorat) și studii în postdoctorat conform planurilor ME și AȘM;
 - h) responsabilizarea conducătorilor de doctorat și doctoranzilor în vederea aprobării temelor și susținerii tezelor în termenul stabilit de regulamentele în vigoare;
 - i) extinderea cercetărilor științifice în cadrul programului doctorat/postdoctorat, efectuate prin cotutelă;
 - j) extinderea numărului de IOD în componența Consorțiului, inclusiv cu instituțiile de peste hotare;
 - k) sporirea numărului de conducători de doctorat, evaluarea și perfecționarea lor.

**Coordonator al Secției Științe
Medicale, dr. hab. șt. med.,
conf.univ.**

Olga TAGADIUC

**Secretar științific al Secției
Științe Medicale, dr. șt. med.**

Leonid CHIȘLARU